

значенням. До НР входять менші семантичні угруповання: семантичні підгрупи, семантичні мікрогрупи, які виокремлюються на основі певних диференційних ознак.

Обрядова лексика становить складну розгалужену систему. Один з компонентів НР може групувати навколо себе обрядові терміни на основі асоціативних відношень, що дає змогу говорити про асоціативне поле або асоціативне мікрополе відповідно до кількості лексем, що входять до цього угруповання, напр., асоціативне поле «вінок», до якого входять усі мовні одиниці зі словом *вінок*.

До ЛТГ належать одиниці (засоби номінації) різної лінгвальної природи (слова, словоформи, словосполучення): *вінок, шити вінок, вити вінок; деревце, убирати деревце; староста, у старости, старший староста, перший староста; хрест, у хрест, увести у хрест*.

Отже, лексика родинної обрядовості становить розгалужену систему, зумовлену синтагматичними та парадигматичними зв'язками.

Семисюк А.М.

СЕМАНТИЧНІ І ФУНКЦІОНАЛЬНІ ВЛАСТИВОСТІ ЛЕКСИКИ НА ПОЗНАЧЕННЯ ПАРАВЕРБАЛЬНИХ ДІЙ

Кафедра іноземних мов

Вищий державний навчальний заклад України

«Буковинський державний медичний університет»

Лексика на позначення паравербальних дій являє собою окремий клас номінативних одиниць, що представляють комунікативнозначущі дії комунікантові певних мовленнєвих ситуаціях: посмішку, міміку, жести, інтонації, і т.д.

Неоднорідність вищезазначеного класу лексем зумовлює необхідність вивчення і опису їх семантичних і функціональних властивостей, комплексне дослідження механізмів взаємодії семантики цих мовних одиниць, їх семантичних функцій в реченні і тексті, сполучуваності з іншими мовними одиницями визначає вибір матеріалу і векторів його розгляду, який пов'язаний з напрямом сучасної лінгвістики, і є актуальним.

Лексиці паравербальних дій у форматі германістичних студій призначені праці багатьох вчених, але з огляду на сучасну лінгвістичну парадигму вони не дають достатнього уявлення про його семантичну і синтаксичну специфіку.

Звернення до лексики паравербальних дій пов'язане з напрямом теоретичної лінгвістики, що отримав назву «Мова про мову», в межах якого мова і мовленнєва діяльність вивчається шляхом аналізу концептів комунікативної сфери та мовних стереотипів, які існують у реченні і контексті: мова, мовлення, голос, інтонація, значення, зміст, міміка, жести.

Інтерес у сучасному мовознавстві до паралінгвістичних компонентів мовлення слід пояснювати еволюцією поглядів на речення як основну мовну одиницю, яка відзначалася послідовним перенесенням фокусу уваги на функціонально-комунікативний аспект речення, на поєднання вербального і паравербального складників, кожне з яких має своє семантичне навантаження в інтеркомунікації, певні стереотипи мовної поведінки з властивими їй формами невербальної поведінки.

Усмішкою, сміхом, жестами руки зазвичай реагують на комплімент, похвалу, позитивне ставлення до висловленої думки, до добрих новин, наприклад щодо стану здоров'я і самопочуття. Ця паравербальна реакція є щирим виявленням приємних відчуттів: радості, приємного задоволення, у ситуації вітання: обійми, усмішка, рукостискання, інтерпретуються адресатом як паравербальний етикет, ключовим фактором якого є високий ступінь коректності, прихильності між комунікантами, спільність думок, поглядів, міжперсональні стосунки.

Особливості паравербальних дій можуть викликати і зворотні (негативні реакції) у разі їх незрозуміння.

Лексика на позначення паравербальних дій належить до метамовних комунікативних одиниць, тобто невербальними мовленнєвими актами стають індикаторні інтенції мовця, його комунікативний намір, які надають адресатові можливість декодувати семантичну і прагматичну інформацію висловлення і адекватного відрагування на нього.

Скакун І.О.

КОНЦЕПЦІЯ АНТРОПОЦЕНТРИЗМУ В НЕКЛАСИЧНІЙ НАУКОВІЙ ПАРАДИГМІ

Кафедра психології та філософії

Вищий державний навчальний заклад України

«Буковинський державний медичний університет»

Важливим етапом дослідження розвитку антропоцентризму є висвітлення впливу філософської антропології на процеси антропологізації філософії. Утвердження філософської антропології стало вирішальним чинником переходу від онтологізації до антропологізації при побудові філософських систем. Цей процес сприяв довершенню зміни методологічної парадигми антропоцентризму.

Антропоцентризм як світоглядна система зародився, існував і утверджувався ще задовго до формування ідей філософської антропології в сучасній філософії. Водночас становлення власне філософського тлумачення антропоцентризму стало можливим лише після утвердження філософської антропології, яка окреслила та обґрунтувала методологічну основу для дослідження центральної ролі та місця людини в системі наукової картини світу. Отже, сформувався своєрідний взаємозв'язок: філософська антропологія надала наукове підґрунтя для формування концепції антропоцентризму, а людиноцентричні ідеї, сприяли в свою чергу,